

Cum mai stăm cu pactul?

Se pare că norii amenințători ce au atârnat în timpul din urmă de-
asupra chestiunii pactului economic
austro-ungar se vor risipi încetul cu
încetul. Deja situațiunea în cele două
parlamente a început să devină mai
favorabilă guvernelor și proiectelor lor
de lege. În Budapesta sunt mari spe-
ranțele, că cu toată obstrucțiunea Croa-
ților va succede guvernului de-a face
să se voteze proiectele de lege cele
mai urgente privitoare la pact încă
înainte de Crăciun, iar în Viena s'au
întors treburile așa în parlament în ce
privește pactul, încât, pe cât se pre-
vede, toate vor merge strună deoarece
majoritatea precumpănitoare este asi-
gurată proiectelor de lege ale gu-
vernului.

Și chestiunea croată pare a fi
intrat într'un stadiu care ușurează
guvernului situațiunea. Mâne se va
deschide dieta în Agram. Ceea ce s'a
petrecut și se petrece în ajunul des-
chiderii pe după culise, este prin
aceea de-o importanță deosebită, că
— dacă este adevărat ceea ce se spune
— Majestatea Sa face cum a făcut
în Austria și intervine în persoană
spre a împăca pe Croații cu Ungurii.

A bățut la ochi negreșit că toc-
mai președintele partidului celui mai
radical croat a avut o consfătuire cu
ministru-președinte Wekerle, care a
durat cinci ore întregi. Ce-au putut
să vorbească acești doi politicieni con-
trari în așa lung timp? Se asigură,
că consfătuirea s'a ținut la dorința
esprimată de Majestatea Sa. Wekerle
să-l fi liniștit pe conducătorul inde-
pendenștilor croați, Dr. Frank, că gu-
vernul ungar n'are de cuget de a
guverna în Croația în contra legii și
dacă majoritatea dietei nu va vota
indemnitatea, dieta croată nu va fi
amănată, ci disolvată. Intențiunea lui

Wekerle să fi fost ca să îndemne par-
tidul Starceviștilor de a nu merge cu
rezoluțiunii, ci de-a lua poziție a-
parte, observând pentru moment o a-
titudine mai rezervată față cu Banul
și cu unioniștii lui.

Este tot vechea politică de *di-
vide et impera*. Unul dintre membrii
coaliției sârbo-croate să fi zis cătră
un ziarist din Agram: Ne-ar plăcea
mult dacă partidul starcevist ar fo-
losi acuma situațiunea în contra noastră,
căci lui poate că i-ar succeda a do-
bândi astfel de concesiuni, pe cari
noi nu le căpătăm; ba n'am avea
nimic în contră dacă am ajunge să
fim siliți a face opoziție în dieta
croată.

Toate aceste știri pot să fie
însă cu anume scop răspândite deo-
parte sau altă. Cu toate acestea e in-
vederat că se fierbe ceva ce miroasă
a viitoare împăciuire pe baza unor
concesiuni reciproce.

Pentru moment dispozițiunea în ta-
băra deputațiilor croați aparținători
majorității actuale rezoluționiste din
Agram e încă foarte belicoasă, căci
se zice că în conferența lor de alai-
tări seară, ei au hotărât să continue
obstrucțiunea nu numai în desbaterea
specială a proiectului de lege c'un
singur paragraf, ci și în desbaterea
asupra cvotei.

În cele din urmă va eși la iveală,
că obstrucțiunea croată a ajutat indirect
guvernului alianței maghiare de-a face
să se voteze de majoritatea lui pac-
tul, fără ca să risce ca opinia publică
maghiară să se turbure. Ii va ajuta
mai departe să aplaneze și criza croată,
c'o concesiune, ce va trebui s'o facă
modificând legea asupra pragmaticei
de serviciu. Ii va ajuta în cele din
urmă, ca tot numai cu provocare la
obstrucțiunea croată și la pericolul con-
stant, ce ar amenința din partea ei,
să ducă la sfârșit și o revizuire a

regulamentului camerei, pe care o
cred neapărat de lipsă mai ales în
vederea desbaterei asupra reformei
electorale, când eventual obstrucțiunea
nu s'ar mărgini numai la Croați, ci
ar pune în mișcare pe toți câți stă-
ruesc pentru introducerea nefalsifi-
cată a votului universal.

Cu toată aparența unei întorsă-
turi favorabile planurilor prezente ale
coaliției, se poate întâmpla însă foarte
ușor, ca dintr'un mic lucru, când cu
gândul nu vor gândi, să se întoarcă cu
totul norocul, căci prea multe sunt pu-
trede în statul Danimarcii.

Croații. I. Frank, șeful starcevia-
nilor a fost chemat chiar de ministrul-
președinte Wekerle, la Budapesta. Conferen-
ța lor a ținut timp de patru ore. I.
Frank a plecat numai decât acasă. Re-
zultatul conferinței nu se poate ști. Cer-
curile magiare afirmă că Frank ar fi in-
duplecat să renunțe la atitudinea ostilă
față de banul Rakoczy, cu a cărui știre
și învoire a fost chemat la Budapesta.

Coaliția sârbo-croată, a decis *conti-
nuarea obstrucțiunii.*

Se face lumină asupra unui plan de
împăcare alcătuit de *Supilo* și înaintat lui
Kossuth. În virtutea acestuia, ar fi să se
înființeze un nou ministeriu, *al trenurilor*,
și cu acest prilej înlegată de-a căle
ferate ar fi declarați de funcționari publici,
prin ceia ce ar deveni legale dispozițiunile
cu privire la limbă. Planul însă pare ire-
alisabil, întâi și întâi — pentru lipsa de pa-
rale. Un alt plan, fără stăpân, vine cu
ideea, ca să se ia dela ordinea zilei diver-
gențele între maghiari și croați, apoi să fie
convocate dietele pe baza noului sufragiu,
și aceste diete să discute definitiv în ce
măsură sunt îndreptățite pretenziunile croa-
ților.

Un partid socialist al naționalităților.
Nu știm de unde pot scoate ziarile ma-
ghiare știrea următoare, susținându-i au-
tenticitatea: Zilele trecute, zic ele, s'au
adunat în Viena, la insistența lui *M. Hodza*,
câțiva deputați socialiști din Reichsrath,
un deputat român naționalist din Ungaria,
un bărbat politic al sașilor, și *M. Hodza*.

Au chibzuit împreună și au alcătuit pla-
nul unui *partid țărănesc*, cu program so-
cialist agrar, care partid s'ar compune a-
poi din proletariatul tuturor naționalită-
ților, având ca pretenziune de căpetenie
împărțirea pământurilor, după calapodul
partidului țărănesc din Rusia. La conven-
nirile acestea au mai luat parte și alții,
între ei publicistul sârb Petrovici, cunos-
cut ca un sălbatic ponegriitor al Ungariei
în presa apuseană...

Ziarele maghiare își fac obișnuitele
lor comentarii. Noi dăm expresie speranței
noastre, de a vedea cât de curând și câțiva
maghiari mai cumiști, la astfel de *intâl-
niri*.

La situație. În urma încheierii pe ne-
așteptate a discuției generale asupra pac-
tului, a rămas dela cuvânt bătrânul depu-
tat *Eötvös K.*, care avea să facă un straș-
nic rechizitor vicepreședinților. De asta se
bucură mult majoritățile fiindcă astfel au
rămas necunoscute câteva argumentații,
ce le-ar fi — exploatat croații. A servit
cu deacstea, în schimb, *Polonyi*, și presa
maghiară îi ia acum la tripărale.

Oratorii croați, se zice, au o apucă-
tură specială pentru a lungi discuția. Fie-
care apelează la cei ce vorbiseră înainte
lui, citând chiar pasagi din discursurile
lor.

Ședințele Camerei sunt acum foarte
cercetate, și gările sunt înșesate de pu-
blic. Erau mai cu seamă Duminică, când
toată lumea se aștepta la o volnicie de
pe tribuna prezidențială, pusă la cale în-
ainte, în consiliu ministerial.

Nu s'a întâmplat însă nimic deosebit.

Lupta în comitate. Tribuna vestește
cu bucurie, că la alegerile de funcționari
în congregațiunea Aradului, românii au
purces în cea mai deplină solidaritate. La
alegera în un post, la care concușură și
un român, acesta a primit 111 voturi ro-
mânești — toate, afară de trei. Deși n'a
întrunit majoritate, solidaritatea ce s'a ma-
nifestat în acest act, este o învingere din-
tre cele mai frumoase.

Prin candidare oficioasă și prin acla-
mație, în posturile de primpretore a ajuns
un singur român, *M. Mladin*, la Aletea.

FOLETONUL »GAZ. TRANS.«

St. O. Iosif: Zorile.

Dramă istorică în versuri și în două acte.
— Urmare și fine —

Al doilea act.

Inchisoarea lui Horea, în Bălgrad.
Părintele Dan, abătut, cu glasul rar, ce-
tește în o carte de psalmi. »Cade noaptea...
pentru părinte cea din urmă zi, o noapte
fără dimineață«. Stă și se cugetă:

Altfel îmi visam eu, totuși, cel din urmă apus de
[soare]!...

Nu ticăloșit de lanțuri, lăncinzind în închisoare,
Cum mi-aștept osânda astăzi...

Ci — sburând în vântăgagul
Luptei pentru libertate!

Ah! la ce-am sfințit eu steagul
Dacă n'am știut să-l apăru?...!

Cele mai de pe urmă vorbe părintele le
spune cu însuflețire amară — mustrat
parcă în conștiință pentru șovăiala-i dela
început, ce de altfel caracterizează întreaga
lui ființă.

Apare *Iustina*. Să-și ia rămas bun—
crede părintele; să-și măntue iubitul ei
soț — crede ea. Vine doar cu solie bună.
Contele *Arpád de Nyáry*, un vechi coleg
de clasă al părintelui Dan, se nimeri în

casa preoțescă tocmai în cea seară când
fu prins părintele. El, un bărbat cu apu-
cături de generositățe maghiară, scăpă fe-
meile de brutalități ale lui *Gábor*, și făgădui
preoteșei să facă tot ce poate pentru fos-
tul lui coleg, căruia îi este dator cu mul-
țumită pentru că odată, la înot, îl scăpase
de moarte sigură. *Dan* nu prea are nă-
dejde. El nu mai așteaptă decât cununa
de martir. *Iustina* însă are multă încredere
în inima bună a grofului, și roagă pe so-
țul ei, să-l »primească frumos«. Mai mult
din iubire cătră copilășul lui decât de
dragul soției, *Dan* făgăduiește »să fie bun,
deși se aprinde lesne... să-și înfrâne firea...«
Straja vine după *Iustina*, groful încă nu
se ivește. Despărțirea lor stoarce lacrimi.

Puțin întârziat — pentru ce își cere
scuze — contele *Nyáry* însă vine să vor-
bească cu părintele. Improspectivează vechi
amintiri de pe când școlăriseră împreună,
doi reprezentanți alor »două lumi«, cum
ar zice C. Sandu. Insuși contele povestește
întâmplarea fatală, când era să se inee

... par'că se zăresc și azi pe tine
în opincă, cu căciulă, în modestul vostru trai
Dela țeară...

... Tu erai
Un Valah înalt și zdraven, eu -- un gingaș prunc
[de nemeș].

Tu, posomorât și harnic, eu -- neastăpărat și...
[leneș]

La 'nceput dușmani de moarte... dar căzurăm la
[împăcare,

Căci... făceai mai bune teme, și -- aveai și pumuul
[tare...]

Ne-am împrietenit... și iată, că 'ntr'o zi de vară,
[caldă,

Am fugit tiptil din școală și-amândoi ne-am dus
[la scaldă...]

... dar, la dreptul vorbind, »Nălția sa« nu
pentruca să povestească acesta amintiri,
în cari *Dan* nu găsește nici o deosebită
vrednicie pentru sine, a venit. El a venit
să resplătească, să ajute pe *Dan*, să fugă
din închisoare.

Părintele însă nu primește. Toată
mândria lui se răzvrăște împotriva a-
cestui fel de scăpare, — rușinoasă.

... M'as numi cel mal mișel
Om din lumea asta 'ntreagă, urgisit de-un neam
[întreg,

Când aş pune preț pe viața ce mi-o dăru...

... Am cetit prea mult dispreț
In propunerea ce-mi face »domnul Grof« de a rugi...

... Pot oare eu, de-s om de omenie,
Când dușmanul însuș vine...

... Spune; pot uita
Nedreptățile cumplite, cruntele fărădelegi
Ce le faceți împotriva națiunii mele 'ntregi?..

Groful scapă vorba enervat: »Dar a
voastră — este vina!« părintele însă gă-
sește un răspuns dureros

... spunea dac'avea vre-o vină
Tatăl meu a cărui viață nu a fost decât lumină?

Groful (căutând să-l oprească):

Dar părinte!...

Părintele (aprig):

Pentru ce, dar m'au închis
Și de ce mă duc la moarte?... Strigă sângele la cer!

Groful (același joc):

Dar, Părinte, vezi prea bine

Părintele (cu apîrindere):

Nu!... Mai bine e să pier
Ca și el și mulți ca dânsul, pentru cauza cea dreaptă...

Groful (gata să isbucnească):

Pentru-o cauză pierdută!... (se plimbă agitat).

Părintele (cu ironie încrușând bra-
țele):

Înălțimea ta s'așteaptă
Poate să mă lapăd însu-mi...?!

Groful (luându-și sama, stăpânindu-se):

N'am venit ca să mă c'rt
Cu Sfinția ta... Vreau numai să te rog...

Părintele (cu un gest de împotrîvire):

Nu... e 'ndeșert!
Cartile s'au dat pe față!...

O tăcere penibilă. Apoi o scenă nouă
tot așa de aprinsă și tot așa de puternică.
Reprezentanții celor două lumi discută care
dintre cele două popoare are drept la li-
bertate, și cum trebuie înțeleasă libertatea
asta, care neam se poate mândri cu stră-
buni mai falnici, care și-a înscris numele

Ridicarea de lefuri. In cadrele reformei plănute in proiectul cu privire la organizatia judecatorilor si procurorilor, s'a prevăzut acum și ridicarea în mod însemnat a lefurilor, ce au funcționarii dela cărțile funduare. Imbunătățirea se va face deja în budgetul pentru anul 1908, gradat.

»Budapești Hirlap« asmuță. Zi de zi întâlnim în ziarul maghiar cu pretenția de-a fi cel mai serios, pasage, chiar în articol prin, de felul celui ce urmează: ...»Iar când vedem cum este strânsă în chingă camera maghiară de obstrucția în limbă streină (ce, în sine, face să-ți ciocotească sângele) a unei mâni de oameni—in felul de gândire al domnilor maghiari, încă tot mai poate încăpea atâta gingășie, de un Supilo și ortacii lui au îndrăzneală să ceară a fi ocrotiți de președinte, pentru obrăznicia lor...«

Și »Bud. Hir.« se vinde încă tot cu 5 creștari!

Din ședințele camerei ungare.

Discursul d-lui I. Maniu, în 6 Dec.

Finea discursului urmează aci în extenziunea și în toată însemnătatea ce o are.

»Dar nu sunt numai aceste motive generale cari mă fac să nu primesc proiectul. Afară de acestea, cari au determinat și pe alți domni deputați să nu-l voteze, eu mai am și altele cari urmează din situația mea de partid.

Dela 1867 încoace, când s'a încheiat transacția cu Austria, guvernele câte s'a succedat s'au pus toate pe acel punct de vedere, că au încheiat învoiala cu Austria, acolo sus, dar și-a asigurat mâna liberă a ceea ce jos, ca fără nici o piedecă ori amestec extern să-și poată urma și întări neconturbat domnia de clasă și rasă. (Sgomot în stânga). Politica aceasta a mânei libere dvoastră o urmați și acum. (Sgomot. Președintele sună.) În 1866 ați legat transacția cu Austria. Imediat după ea, nu se putea urma politica mânei libere, ci ați făcut art. XLIV din 1868 și art. XXX din 1868 prin cari garantați drepturile croaților și a popoarelor nemaghiare ale țării. Dar puțin în urmă, după ce v'ați obișnuit în situația pe care a creat-o transacția din 67, ați început a pune în practică politica mânei libere așa fel, că în mod constant pas de pas ați ignorat, ați călcat și ați scos din vigoare aceste legi fundamentale. Acesta nu s'a făcut numai odată!

Dovedesc cu fapte, că toate invoielele câte le-ati legat cu Austria, au atras după sine drept urmare mâna liberă față de toate popoarele țării, cari nu aprobau această politică de rasă și de clasă. (Sgomot. Preș. sună.) Neconsolați acum, că aceasta a fost în trecut, dar nu va mai fi acum sub domnia coaliției. Față cu această declarație, pe care la vremea sa o voi dovedi, toată răspunderea — că nici odată nu am fost noi cari nu suntem aderentii coaliției și a acestei politici așa de mult prigoniți și apăsați, ca și tocmai acum, sub acest guvern al coaliției... Voi avea prilej să dovedesc aceasta și să vă dau dv. puțința de a mă desavna, dacă nu

mai cu vrednicie în istorie... în sfârșit, cum se făcea pe acele vremuri. Toate în zadar. Mă'nin până în adăncul sufletului de îngâmfarea ce dăte groful la iveală, părintele acum e și mai puțin înduplecat să primească a fugi

...și mai bine sângele ni-l băluim Pân' la stropul cel din urmă... Schimbe-se în păturim Țara asta... să rămână, cum spunea-i c'a fost, pustie!..

Groful pleacă »cu ura în suflet«, dar la despărțire vechii colegi își mai strâng odată mâna. Părintele spune, cu oarecare împăcare, clasicele cuvinte :

Vezi, nu suntem două ramuri Din acelaș trunchiu pornite... Două rase, două neamuri, Amândouă față în față supt acelaș cer crescute, La olaltă înfruntărăm vijeliile trecute, Dar acum fiecare nizuieste spre lumină, Fiecare vrea să prindă mai adânc la rădăcină, Și-s urșite între ele pururea războiu să poarte, Incețate în luptă oarbă pe viață și pe moarte!...

Groful își i-a rămas bun înduioșat și stringând în brațe pe Dan, cu admirare : Părinte!... Ești un cm!...

În timpul cât ei se aprind în ceartă, de afară se aude un sgomot, un svon, ce crește mereu. Părintele crede că îl face lumea adunată să vadă pierzarea lui. Dar nu-i asta. De-afară s'aude un glas : vin Moșii! Da, sunt Moșii, sunt gloatele lui lăncu, în a cărui lagăr a plecat Mama-Anisia, în acea noapte nenorocită, ca să cheme în ajutor pe lăncu, pe viteazul și

spun adevărul. (Sgomot. Preș. sună.) Dar întreb, irrelevant de acestea, nu se urmează identic aceeași politică și la încheierea aceste invoeli? Contele Apponyi A. și domnul referent au mărturisit franc, că trebuie încheiată transacția cu Austria, pentru a putea lua lupta în lăuntru cu toți vrăjmașii și cu toate greutățile cari se îngâmădesc cu forțe demonice din toate părțile. Nu este oare aceasta o expresie de salon a politice de mână liberă?

Aud dintr-o întrerupere că vă este permis și dv. să vă apărați. Dv. dispuneți de toate în această țară : bani, forță, putere, administrație, armată și încă dv. pretindeți de a vă putea apăra. Impotriva cui să vă apărați, dacă nu chiar împotriva dvoastră? (Sgomot. Preș. sună.)

Noi, doar de 40 ani, de când dv urmați față de noi cu toate armele legilor și a puterii politica de rasă și de clasă, noi, numai cu armele dreptății am putut lupta. Să nu credeți însă că ne este frică, că dv uzând de toate aceste arme, veți putea urma și mai departe această politică împotriva dreptății, biruind asupra cauzei noastre drepte.

Egry B.: Vorbește la obiect.

Preș.: Vă rog să vorbiți la obiect.

Iuliu Maniu: Termin numai de cât. Nu primesc — proiectul, pentru că nu văd foloasele economice cari ar putea rezulta în viitor din el, pe de altă parte pentru că prevederea și hotărârea guvernului nu este de așa, ca ea să-mi inspire încredere în privința unui proiect de îndemnare.

Nu primim proiectul, nici eu, nici partidul meu. Să nu credeți însă că vom face serviciul, că până când nouă ne vor lipsi forțele pentru o politică pozitivă : să ne întrebuițăm forțele negative, ca să putem arunca asupra noastră răspunderea, de a fi adus țara aceasta, fie economiceste fie politicește la marginea prăpastiei... Noi, on. camera, atunci când am putea avea prospect (sgomot. Preș. sună.) că prin o colaborare la politica pozitivă să scoatem țara aceasta din halul în care se află, am proceda în tot cazul altfel (sgomot), acum însă nu vom face aceasta, pentru că nu voim să luăm asupra-ne responsabilitatea pentru încercăturile economice, nici față de dvoastră, nici față de alții, ci responsabilitatea economică pentru încercăturile ce s'ar naște n'o luăm asupra-ne din interes pentru milioanele de cetățeni ai țării, căci noi, cari aici nu dispunem decât de puteri politice negative, nu voim să ni-se impute că economiceste folosim puterile noastre în direcție distructivă. O să vină și pentru noi vremea activității pozitive. Până atunci ne reținem dela mijloacele mai intenzive și mă înărginesc să declar că nu primim proiectul de lege, ci primesc prepunerea colegului Mihail Polit, (aprobări la mijloc.

Desbaterea adresei în camera română.

În ședința de Duminecă a luat cuvântul dep. Răute, vorbind despre împrejurările, în cari s'au făcut împroprietările pe baza legii din 1864. Arătând că în ce privește întinderea pământului, sătenii stau mai rău decât în ori ce altă țară. În ce

îndurătorii lăncu, la cine încă nime nu s'a rugat în zadar.

Întâmplarea se desfășură repede. Câteva pagini... Se aud acordurile marsului de deșteptare. Părintele privește dela fereastră, cuprins de fiorii bucuriei entuziaste, cum cetele române pătrund învingătoare în cete, cu Mama-Anisia în frunte. De-odată însă intră furiosul Găbor în temniță. N'a putut scăpa în fugă... vine să-și răzbune căinește asupra părintelui, ucigându-l fără de-a zice un singur cuvânt.

Cetele române sparg ușa închisorii. Mama-Anisia însă nu mai găsește decât cadavru cald al singurului ei fiu.. Un sbucium care apropie de înebunire, apoi o pornire furtunatică; cele din urmă puteri în un suflet zdrobit. »Se ridică de-odată în sus, sălbatic.

Sus, copii, de-acuma! Treceți tot prin sabie și foc! Fără milă, nici erutare!...

(ridică năframa ce dăte Iustina soțului ei la despărțire)

Unde mi-e nepotul?... Sânge Sânge vreau să vadă!... Haide, dragul meu, și nu mai plânge:

Vezi năfram' aci? Păstrează-o!... Este sfântul steag [pe care

Serie....

Răzbuinare!

Căderea cortinei ascunde dinaintea ochilor durerea grozavă, ce în sufletul privitorului însă va răsună încă prelung.

*

privește arendașii, spune că ea constituie o plagă pentru țaran. Evreii sunt acei care iau moșiile în arendă. Domnitorul Mavrocordat li oprise, dar fără efect. Proprietarii arendează moșiile lor acestora, pentru ca ei să caute un alt câștig în politică. Ovreii posedă mari întinderi de pământ în arendă. El formează o putere care în unele împrejurări dictează. Corupția se întinde pretutindeni prin amestecul elementelor străine la țară. Străinilor și în special Evreilor prin rapacitatea lor li-se datorește sărăcia, alcoolismul, degenerarea săteanului român. În privința arendăreii preferă arendași țărani, în tot cazul români.

Găsește utilă ideea casei rurale. Cere bună administrație și o bună justiție necesară pentru ridicarea stărei săteanului. Să declară partizan al votului universal. Când țărăniimea, mai ales moldovani va fi scăpată de tirania arendașilor străini, se va asigura viitorul lor și al țarei.

Dep. C. I. Stoicescu accentuează gravitatea momentului și cere concursul tuturor pentru susținerea reformelor guvernului. Toate faptele istorice au fost niște nimicuri față de răscoalele din Martie. Literatura revoluționară a contribuit la răscoale. Este bine să nu mai aruncăm acuzări unui contra altora, ci să căutăm partea bună din sufletele noastre spre a face operă bună pentru țară.

Vorbind de marea proprietate, spune că pe nedrept se învinuiește actualul guvern de azi înimicul proprietății. Cu încredere în guvern și parlament, spune oratorul, că va vota răspunsul la Mesagiul.

Dep. M. Orleanu aprobă tot ceea ce a făcut guvernul și regretă că nu a făcut mai mult. Toate revoltele ce s'au făcut au o cauză mare — mizeria, exploatarea arendașilor și administrația rea și vitregă.

Se ocupă apoi de învinuirile aduse de d-l Cantacuzino. Relativ la intervenționismul statului zice, că fără acest intervenționism nu se poate guvernă și nici nu poate progresa țara. Face apel la toți să vadă mai bine modificările ce sunt de adus proiectelor actuale, deoarece, încheie oratorul, vor trebui să se voteze negreșit și cei ce vor veni după noi, se vor folosi de ele.

În ședința de Luni a luat cuvântul dep. N. Filipescu. Expunerea, cu intenție exagerată, a stărei mizerabile a țaranului, a zis autorul, e un pretext pentru a trece reformele socialiste ale guvernului. Prin aceasta se caută să se arunce umbră asupra politiceii pe care o susțin conservatorii. Nu primim însă să fim puși pe un picior de inferioritate în ce privește sentimentele noastre pentru țărăniime.

Oratorul declară că nu va vota adresa la mesagiul și va combate legea tocmelor agricole. Manifestul, care e o sîniștră scrișoare la adresa țaranului e nechibzuit, căci dă speranțe deșarte. Singura acuzațiune ce se poate aduce conservatorilor, aceea de reacționarism, e nefundată și o va proba.

Un ministru liberal, d-l Haret, acuzașe trecutul guvernului conservator, că de 2 ani fiind la putere nu a putut împiedeca o răscoală, dar d-l Ion Brătianu fusese 12 ani la guvern odată și nu a putut împiedeca răscoala dela 88. Scuză pe d-l Haret.

Este, precum v'ați convins, nu numai o dramă istorică, ci mai cu seamă o dramă națională, după cum a zis un recensent.

Fără îndoială, se vor putea găsi și aci »defecte de estetică«, ca bunăoară exagerarea prea mare a iubirei de copil (sfârșitul scenei II. în act III.) ce nu înăurește asupra desvôltării acțiunii, sau lungirea prea mare nu în deajuns de »poetizată« a discuțiilor de mândrie națională între părintele Dan și contele Nyáry, apoi chiar și absoluta idealizare puțin cam egoistă a lunei românești, în față cu brutalitatea lunei maghiare — toate acestea însă nu supără la cetit, iar pe scenă este chestie de interpretare dibace, eventual chiar de prelucrare. Adevărul estetic poate suferi puțin de ele, adevărul istoric însă nici cât de puțin. Luptătorii români din 1848 au fost, prin fatalitate, cu toții niște idealști; luptătorii maghiari însă parte egoști brutali după tipul lui Găbor, parte niște egoști-generoși (nu-i paradox) orbiti de binele ce s'a revărsat asupra lor de veacuri, ca și groful Arpad de Nyáry. Nu va fi nici un păcat, căci trăim în o epocă care iartă bucuroș dacă adevărul estetic trece pe al doilea plan, și rămâne pe planul întâiu adevărul istoric!

Afară de asta trebuie să ținem seamă și de situația autorului. El nu este un dramaturg de profesiune. După toate posibilitățile, el n'are să mai scrie multe drame. Nici acum, el nu a căutat dinadis să scrie dramă. El a căutat un subiect de creațiune poetică, și este aproape întâmplător, că

care a scris o broșură și a ajutat și la represiune. Spune că tot ca și predecatorii săi, ca și d-l Iorga, până nu se va reorganiza administrația nu se va putea face nimic.

Dep. C. Fietraru vorbește de manifest. Nu mizeria, zice d-sa, a adus revoltele, căci anul trecut a fost bun și rodnic. Teleormanul, județul cel mai bogat, a fost teatrul cel mai tragic al răscoalelor. Enumără cauzele cari au contribuit la mărirea rentei solului și deci urcarea arenzilor. O cauză a răscoalelor a fost și scrierile periculoase cu cari a fost adăpat.

Critică principiile pe cari se bazează proiectul casei rurale și în special dispozițiile privitoare la islazuri. Intervenționismul exagerat al statului duce la proaste rezultate. Proiectul invoelilor agricole este de asemenea greșit. Administrație bună nu avem. Ne trebuie funcționari de carieră. Inzadar se vor numi inspectori comunali titrați, când vor fi prefecți politici. Critică forma în care e alcătuit proiectul de lege al judecătorilor ambulanti. Crede că trebuie lăsată libertatea transacțiilor. Dorinște că instituția casei rurale să fie mixtă.

La întrunirea proprietarilor mari, ținută Duminecă în București, s'a votat următoarea motiune: Proprietarii și agricultorii fără deosebire de culoare politică, întruniți în ziua de 25 Noemvrie în sala Dacia, față de răspunsul evasiv al d-lui președinte al consiliului și față de perseverarea guvernului în proiectele agrare supuse comisiunii parlamentare, proiecte prin care se suprimă libertatea muncii și a transacțiilor, se știrbește integritatea dreptului de proprietate garantate prin constituție, depune la treptele tronului omagiile lor de lealitate și credință, convinși că Majestatea Sa, va spune la timp cuvântul său hotărâtor încercărilor de a sfâșia pactul nostru fundamental. Proprietarii și agricultorii, recunoscând cei dintâi împrejurările grele prin cari trece statul, se declară gata la toate sacrificiile cari ar putea aduce o reală îmbunătățire țărăniimei și roagă pe Maj. Sa să se convingă că au luat această hotărâre, numai din dragul pentru țară și tron.

O societate de legislație. S'a constituit în București din inițiativa mai multor oameni de drept, o societate de legislație, cu menirea să dis ute și să întocmească diferite proiecte de legi, și pe care să le prezinte apoi guvernului. La prima ședință a acestei societăți au luat parte 25 de persoane, profesori, magistriați și avocați. D. D. Negulescu, magistrat și profesor universitar, a spus între altele, la cea ședință, că actualele legi s'au întocmit, în mare parte, fără nici o pregătire specială. Tot la cea ședință s'a ales și noul comitet al societății.

Comitetul e compus astfel: D. S. Fe-rechide, primul președinte al Curții de Casație, președinte; d-nii Take Ionescu, C. Arion, C. Dissescu, Maulescu, Rămniceanu, Toma Stelian și C. Nacy, membrii.

Deputații Basarabiei în a treia Dumă. Nouă deputați reprezintă azi Basarabia în

acea creațiune se poate numi dramă. Sub acest raport trebuie judecată toată opera.

Astfel, în zadar va căuta cineva obișnuita evoluție de calapod a tragicului, în drama lui Iosif. N'o s'o găsească, fiindcă aci nu e vorba de un om, de soartea unei persoane, ci de soartea unei epoce, unei idei, unui curent! În zadar va căuta deci cineva și erou principal. N'o să-l găsească, fiindcă aci se luptă neamuri, aci se luptă două lumi, cari nu pot fi înfrățite numai prin două caractere. Aci e o epocă de sbucium, care n'a avut măsură și reguli, un tragic, o droptate, căreia, ca de obicei, »armonia universală« nu prea i-a satisfăcut.

N'a voit poate însuși Iosif să creeze un erou principal, ci numai să dea icovana casei președli de pe acele vremuri, când ea era »alvia neamului«!

Iar dacă e vorba de eroism — reveniți asupra caracterizărilor, ce am făcut în cursul povestirii! — cu instinctul fin al ori-cărui poet adevărat, Iosif a înțeles să intruizeze eroismul avântat în femeia română, în Mama-Anisia, mult mai hotărâtă, mai impunătoare, mai sublimă decât bărbatul român, părintele Dan, șovăitor, chibzuit, eroc mai mult în răbdare decât la tapte!

Și pentru asta, »Zorile« lui Iosif este una dintre cele — puține — mai prețioase piese teatrale românești.

S. C. Dan.

Duma numită „Duma neagră“. Aceștia sunt:

1. P. Crupenski, vechiu oficer de cavalerie în armata rusească; de origine Polon, după opinie: »adevărat rus«;
2. Sinadino, medic, grec din insula Chios, primarul Kişineului, »adevărat rus«, foarte bogat;
3. Demianovici, armean curând îmbogăţit, negustor şi mare proprietar, »adevărat rus«, cunoscut prin inteligenţa sa foarte bornată;
4. Şmitoff, avocat, un adevărat »adevărat rus«, membru al »Uniunii poporului rus«;
5. D. Caravasili, vechi deputat »radical« în camera română; grec din districtul Ismail;
6. V. Purişkevici, vice-prezident al comitetului central al »Ligei poporului rusec«, poet execrabil şi orator furios, foarte orgolios pentru titlul său de »adevărat rus«, cu toate că numele lui este pe jumătate românesc şi pe jumătate polonez *purice- puce*);
7. Fretiacenko, vag, medic veterinar din Ismail;
8. Gulitichin, om de legea veche, fire moscovită (vechiu crezător); nulitate patentată; mic negustor de porci şi de prune; se numeşte alesul ţaranilor centrului Basarabiei.
9. Preotul Nicolae Ghepeckzy, »adevărat rus«.

Asadară cele două milioane de Români (Moldovenii) din Basarabia nu sunt reprezentați prin nici unul din ai lor, ci numai prin Greci, Armeni, Poloni etc. și printr'un singur Rus, cel mai puțin recomandabil. Aceste sunt tristele urmări, dacă inteligența se rupe de popor și trece în tabăra străină.

STIRILE ZILEI.

— 28 Noemvrie v.

Colonia română din Viena către Björnson. Cu ocazia aniversării a 75-a de la nașterea lui Björnsterne Björnson, colonia română din Viena i-a adresat următoarea telegramă în limba germană

Björnsterne Björnson

Christiania.

Românii locuitori în Viena, pătrunși de cele mai calde și sincere sentimente de iubire și recunoștință pentru marele apostol al păcii și apărător al celor esupriți, Vă felicită din toată inima și cu tot sufletul la aniversarea a 75-a a zilei d-voastră natală.

In numele coloniei române

Dr. Ciureu.

Din acelaș prilej în numele clubului național bohem, *Kramarz* a trimis poetului o călduroasă depeșă de felicitare, în semn de mulțămire, pentru nobila apărare a fraților slovaci, oprimați »sperând că vocea dv. puternică, glasul de profet al umanismului și dreptății, a cărui putere face pe toate popoarele civilizate să i-se închine, se va ridica încă multă vreme pentru popoarele împilate de niște guverne, cari vreau să impună țării lor brutală în chip de dreptate.«

Alegerea de rector la universitatea din București a avut loc ieri, inspirând mandatul d-lui C. Dumitrescu-Iași. Din voturile ce s'au dat au primit d-l Dumitrescu-Iași 58, d-l N. Maldarescu 48, d-l E. Pangrati 35 și C. Disescu 34. Ministrul de instrucție are drept să aleagă între cei trei, cari au primit mai multe voturi.

Falsificatori de bani. În Cluj poliția a deținut pe litografatul Fenyvessi, bânuit de mai de mult cu falsificare de bani. S'au găsit la el hârtii falsificate în valoare de 80,600 cor.

Documentele cu peceta arhivei statului, ce s'au găsit la Hașdeu s'au dovedit a fi înadevăr proprietatea acestuia iar nu ale arhivei. Era anume obiceiul, ca arhiva să-și imprime peceta sa, pe orice document ce i-s'a arătat și l'a aflat de valoare. Faimele răspândite au țintit numai să întunece memoria marelui bărbat — pe care, ne aducem aminte, numai douăzeci de oameni l'au petrecut la groapă.

Din Arhidieceasă. Clarissimul Dr. Alexandru Niculescu profesor de teologie și prefect de studii în Seminarul teologic din Blaj a căpătat un concediu de 2 ani, ca să meargă de păstor sufletesc la românii gr. cat. din atatele unite Nordamerice. Dorim călătorie fericită iubitelui nostru prietin, și-i așteptăm cu dor acasă. (»v.«)

Va îndrepta frăția băncilor, cea ce a stricat dușmănia politică. Precum anunță »Bud. Corr.« din capitală, institutele de

bani române, maghiare și germane din comitatul Hunedoarei s'au întrunit în zilele trecute în o conferență comună în Deva. Cu ocazia aceasta s'a luat hotărârea ca în interesul consolidării economice a comitatului Hunedoarei institutele de bani de pe teritoriul acestui comitat să se asocieze între ele. Dacă vor lua toate institutele de bani din comitat în asocierea proiectată, atunci aceasta se va constitui ca un comitet provincial al Asociației regnicolare a institutelor de bani ungare. În numele acesteia din urmă secretarul general delegat din centru, d-l Dr. Hantos Elemér a arătat că organizația proiectată va fi chemată a risipi părerea greșită că ar putea exista un *antagonism între institutele de bani maghiare și cele ale naționalităților*, cari sub scutul aceluiași legi se nizuiesc a promova aceleași interese economice. *Conlucrarea pe terenul economic poate îndrepta* — după părerea d-lui Dr. Hantos — *ceea ce politica a stricat*. Pentru lucrările de organizație s'a delegat o comisiune de 4 inși, între cari dintre reprezentanții băncilor românești a fost ales d-l Ioan I. Lăpădatu, directorul »Ardelei. Prima adunare generală se va ținea în Martie a. v.

Congrua. În 19 a. c. se va ținea în Budapesta conferința episcopescă, a cărei obiecte sunt finalizarea chestiei congruie, chestiunea catehizării și a noiei legi școlare.

Dr. Siegescu comisar în Caransebeș. Cetim în »Renașterea«: De Luni dimineața se află în orașul nostru d-l Dr. Iosif Siegescu ca emis al ministrului de culte și instrucțiune publică pentru a inspicia institutul nostru pedagogic. După cum suntem informați, d-l Dr. I. Siegescu are mandat netărmur din partea ministrului, având adevărat a-și extinde activitatea de comisar nu numai asupra învățământului, ci asupra tuturor agendelor, ce aparțin institutului. Trimiterea d-lui Dr. I. Siegescu la institutul nostru este urmarea unui raport peste măsură de nefavorabil, făcut din partea inspectorului reg. din Lugoj, asupra celor esperiate la institutul nostru.

Adunarea de protestare a studenților din Viena, a avut loc Luni seara, în prezența unei mari mulțimi de cetățeni, între cari și mai mulți deputați detați. Fiind informată mincinos despre planuri de demonstrații vehemente, poliția a eșit la fața locului în număr complet. Întâiul vorbitor, un cel, student în teologie, a povestit grozăviile dela Cernova, și a vestit cu glasul tare, că slovacii au trăit pe acest pământ încă înaintea maghiarilor, vreau să stea aci împreună cu ei și vor rămânea ei în țeară chiar și după maghiari! Oratorul român a înșirat toate câte trebuie să îndure presa română, deputații români, și biserica română. A arătat și excesele administrației și ale miliției din ultimele timpuri. A sfârșit cu elogiul la adresa lui Lueger, singurul amic sincer al românilor. Urmase un student sârb, care îndemna să nu mai sufere cei asupriți, ci să lupte cu aceleși mijloace brutale cu cari luptă asupritorul. Vorbirea reprezentantului rușilor a fost tot așa de înflăcărată. Adunarea primește apoi un protest în șase puncte, în contra tuturor volnicilor din administrație, din viața publică, din parlament, din justiție, protestează în contra învinuirii ca și cum adunarea aceasta ar fi fost pusă la cale de deputații naționaliști, și cere votul universal adevărat, cere, ca »ziua aceasta să fie începutul unei ere nouă, de dreptate, altmintea asupriții nu vor mai putea căuta la mijloacele de luptă, căci pentru dreptatea cauzei lor va fi martoră întreaga Europă.« — Așteptăm raport amănunțit.

»Carmen Sylva« societatea română academică social-literară din Graz în adunarea generală din 29 Nov. a. c. pentru anul adm. 1907/8 și-a ales următorul comitet: Președinte: *Aurel Dobrescu*, stud. med. Secretar: *Enea Zeflean* stud. în lit. Cassar: *Nicolau Agârbecean* stud. med. Bibliotecar: *Eugen Valean* stud. iur.

Schimbarile de tron în Suedia. Noul rege, Gustav V, a depus jurământul pe constituție, în prezența consiliului țării. A rostit apoi un lung discurs, cătră dignitarii militari și civili, cari erau de față, și a făgăduit să păzească cu cinste îndemnul înaintașului său, cari au ajutat poporul suedez, în muncă obștească, la pace și bună stare. Lozinca lui va fi: *pentru patrie, cu poporul!* — Regele Gustav a rugat pe toți miniștri să-și păstreze posturile și pe mai departe. Asistența a izbucnit în puternice urale, la adresa regelui. După acestea regele s'a arătat, pe balcon, și înaintea poporului adunat în cete mari înaintea palatului. L'a salutată cu plecarea capului, iar mulțimile au răspuns cu strigăte de însuflețire.

Negrolog. *Alexandrina și Ioan Scarlatescu* vestesc cu cea mai adâncă durere amicilor și iubitelor admirarea de veci a prea scumpei și iubitei lor mamă Anna Scarlatescu născ. *Stilesca* în vârstă de 68 ani, în Viena, Mercuri la 21 Nov. (4 Dec.) 1907. Culcarea scumpelor rămășițe se va săvârși Vineri, la 11 oare a. m. în groapa proprie la cimitirul central. — Fie-i țărâna ușoară!

Partidul țărănesc maghiar, condus de Achim L. András, a primit o lovitură, care poate fi decisivă pentru veleitățile sale de naționalism. Poliția din Békés-Osaba, anume, a pătruns fără de veste în localul central al partidului, a dat afară pe toți cei ce erau acolo, a sechestrat registrele, cassa, biblioteca, și le-a pus sub pecetă oficială. Achim, — localul a fost locuința lui particulară! — apelasă la iubirea de dreptate a presei maghiare, împotriva nuziunii guvernului de a monopoliza toate pe seama Wenckheimilor, Csekonicilor, Apponyiilor și celorlalți detentori ai libertăților și bunurilor publice. Pressa, la care s'a adresat apelul, bine înțeles nu putea mușca mâinile stăpânilor.

Țeară creștină. Ministrul de comerțiu a respins cererea societății economice generale, de a se face excepție cu repausul duminical, dacă preziua Crăciunului și a Anului nou, cade pe Duminecă.

Societatea de lectură »Andrei Șaguna« va ținea Joi, în 29 Nov. 1907 în memoria marelui arhieriei Andrei o *ședință publică* în sala cea mare a »Seminarului Andreian« cu următorul program:

1. Deschiderea ședinței prin președintele societății. 2. »Noi«, cor bărbătesc de Ad. Adam. 3. »Cuvânt ocazional«, rostit de Petru Debu, cleric c. III-lea. 4. »Sufală vântul dela Ost«, cor bărbătesc de E. Dürner. 5. »Religiune și moralitate«, disertație de Ioan Dandea, cleric c. II-lea. 6. »Dela noi«, poezie de O. Goga, declamată de Constantin Ghișe, cleric c. III-lea. 7. »Micul putpuriu românesc« pentru orchestră de I. *Murășan*.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 11 Dec. În ședința de ieri a Camerei a prezidat Rakowsky. S'au adus condolețe familiei regale din Svedia. Au uzat, adică au voit să uzeze de cuvântul de încheiere deputații Vinkovici, Supilo, Budisavlievici, Banianin, Mucevici. Și-au terminat vorbirile cu — suprimarea normală. Pe Lukinici și Supilo, cari au voit să discute punerea corectă a întrebării (când s'a votat asupra moțiunilor) prezidentul i-a avertizat, și nu le-a permis să vorbească în limba lor în astfel de chestii !! Ne mai fiind alți oratori, prezidentul a declarat închisă discuția generală. Votarea normală s'a amânât pe a doua zi, la cererea croaților. — S'a trecut apoi la discuția asupra paragrafelor 18—21 din tariful vamal, cari paragrafe au fost contrase, la propunerea lui Hoitsy. Au fost șasezeci de suprimări de cuvinte croate, cu tot atâtea scene sgomotoase, ce se repetă automatic. Prezidentul era rabiat. Când vreo trei deputați croați au urcat tribuna pentru a se înțelege cu notarul, prezidentul a strigat: »să vă duceți de aci, ori dau poruncă gardienilor să vă ducă !«

Pojun, 11 Dec. Părintele Hlinca este pus iarăși sub acuză pentru articolul în care-și luase rămas bun, când intrase în închisoare.

Agram, 11 Dec. Banul Croației a vizitat ieri pe președintele dietei dr. Medacovici, pentru a se înțelege cu el în privința deschiderei dietei.

Președintele a declarat unui ziarist că zvornurile că chiar din prima ședință a dietei vor izbucni scandaluri, nu sunt decât simple combinațiuni. Cât timp va fi el președintele dietei asemenea scandaluri nu vor avea loc. Baronul Paul Rauch care era considerat zilele trecute ca succesor al actualului ban s'a refintors la proprietatea sa. Ministrul croat a sosit la Agram. Partidul Starcevicilor a comunicat președintelui său Frank, că a luat cunoștință cu mulțumire de rezultatul consfătuirii cu primul ministru Wekerle. Conferința dintre Frank și Wekerle nu va influența intru nimic tactica partidului.

Viena, 11 Decemvrie. Camera deputaților a votat cu mare majoritate urgența pentru proiectele de legi privitoare la compromisul cu Ungaria începând discuțiunea generală a compromisului.

Comisiunea bugetară a camerei discutând proiectul privitor la scăderea impozitului asupra zahărului, ministrul finanțelor a declarat că guvernul primește propunerea de a reduce impozitul odată pentru totdeauna cu 8 coroane, în loc ca reducerea să se facă treptat cum se proiectase întâiu.

La dezbaterile proiectelor de legi privitoare la compromis a vorbit deputatul Kaiser din partea partidului german agrar cerând urgența, apoi în discuția generală deputații Mülvert pro și Dulibics contra. Punându-se la vot urgența a fost adoptată cu o majoritate zdrobitoare.

La ridicarea ședinței Cehii au demonstrat contra proiectului. Creștinii sociali au răspuns cu salve de aplauze. Radicalii cehi au atacat pe cehii social democrați numindu-i »sclavi ai guvernului«. (Sgomot mare).

Neapole, 11 Decemvrie. În orașul Neapole 4.800 familii au fost somate de autorități ca să evacueze locuințele. Această măsură s'a luat din cauza că aceste familii n'au achitat chiria de cinci luni. Toți acești locatari sunt oameni săraci și ei au refuzat să achite plata chiriei din cauză că societatea căreia ii aparțin aceste proprietăți a ridicat mult chiriiile. Societatea a așteptat timp de cinci luni; văzând însă că această neobicinuită grevă nu se mai isprăvește, s'a adresat autorităților cari a luat măsura arătată. Sunt temeri că în ziua indicată pentru evacuarea locuințelor vor avea loc escese. Din această cauză s'au adus 10.000 de carabinieri la Neapole, pentru menținerea ordinei. Dacă măsura se va executa, mai bine de 50.000 de oameni vor rămâne fără adăpost.

Paris, 11 Dec. Starea sănătății poetului François Coppé care părea a se fi îmbunătățit în ultimul timp, s'a înrăutățit din nou. Din cauza cancerului său pe limbă, bolnavul nu se poate hrăni aproape de loc. De eri Coppe și-a pierdut cu desăvârșire cunoștințele. Convocarea unui consiliu medical e cu neputință, de oarece bolnavul refuză primirea vre unui medic străin.

Bibliografie.

Mihai Eminescu. »Poezii«, c'o notiță biografică de Ioan Săndulescu. Ediția II, completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academie. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Sterid. »Buna Menageră«. Carte de bucate practică, care conține rețetele dela cele mai fine mâncări, prăjituri, gelatine, creme, censeve, dulceturi, după bucoștăria fină din România. Prețul cărței e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Vasile C. Osvadă. »Băncile populare din România«. Cu un adaus informativ. Prețul 1 coroană.

În institutul grafic »Minerva« au apărut din nou o serie de cărți literare sorise de scriitorii noștri cei mai buni ele sunt:

M. Sadoveanu. »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupassant. »Povestiri alese traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga. »Poezii«. 1 cor.
Zaharie Bărsan. »Poezii« 1 cor. 50.
Sandu (Aldea) »Cărticea Plugarului.« — 50 bani.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisoc.

Rogu-Vă să nu cetiți acest anunț!!!

fără atenție.

FOTOGRAFIE ARTISTICĂ
Văduva K. Muschalek
Brașov,

27 Strada Porții 27 (lângă Fleischer & Co.)

recomandă fotografiile artistice, ca cadouri potrivite pentru sărbătorile Crăciunului. Deoarece principiul meu este de a lăsa numai cele mai bune lucrări, mă rog să fiu sprijinită cu comanda mai din vreme.

Specialități:

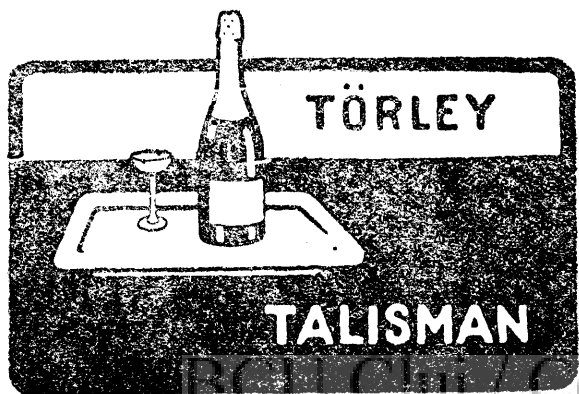
Mattphotografi și Tipar-Pygment foarte plăcute, neîntrecute în efectul artistic și durabilitate. **Fotografii a le mari, precum și picturi în Pastel, Aquarell și Ulei** executate cu îngrădire.

Rog Onor. public a lua în vedere expositura mea (Vitrina) în Strada Porții Nr. 27.

Cu toată stima

Văduva Karl Muschalek,
27, Strada Porții 27, (lângă Fleischer & Co.)

(3107,1—8.)

TÖRLEY

TALISMAN

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXXVIII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri civile.

Loteria această unică în Austria concesionată conține **18.389 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200.000 corone bani gata.

Tragerea urmază irevocabil la 19 Dec. 1907. Un los costă 4 corone.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vorderer Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(2591.22—10).

Cei mai nou?

Neîntrecut, cu toată concurența cea mare sunt în stare a oferi On. public ceva **NOU și ieftin.** Fiecăruia să i-se dea ocazie a cumpăra pentru

Cadouri de Crăciun și Anul nou

cu prețuri ieftine obiecte de preț spre exemplu:

GIUVAERICALÉ

obiecte de aur și argint, feșnice, zaharnițe, monopol lanțuri, joujou și alte multe. Cine va cumpăra monopol obiecte, dau garanție 10 ani. Se primesc lucrări nouă și reparaturi într-o lucrătoare aranjată modern.

Comande din afară se execută prompt și solid.

Cu toată stima

L. Helmbolds Erben,

Nachfolger,

Strada Mihael-Weiss 24.

3093,5—6.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii „**ARIEȘANA**“ din Turda (comit. Turda-Arieș) publică concurs pentru **ocuparea postului de cassar** pe lângă un salariu anual de 1680 cor.

Sunt preferiți cei ce au calificățiune de școale comerciale și afară de limba maternă mai posed cea maghiară și germână în scris și vorbit.

Cassarul va fi angajat deocamdată numai provisor pe 1 an începând cu 1 Ianuarie 1908, după care timp direcțiunea va decide asupra definoisărei lui.

La cas, că va fi denumit de funcționar definitiv i se asigură dreptul și la tantiema statutură.

Totodată i se pune în vedere de a fi ales ulterior de contabil.

Cel ales are să depună o cautiune egală cu salariul

Reflectanții sunt rugați aș ina-

inta suplicilele instruate cu documentele necesare cel mult până la 25 Decembrie st. n. o. c.

Turda, 4 Decembrie 1907.

(3102,3—3.)

Direcțiunea.

Numai sticle ca numele **SICULA** sunt veritabile

Apa de izvor „**SICULIA**“ din Málnás.

Cea mai bună apă vindocătoare și recortoare.

Dispare imediat a creala.

Ne-întrecută pentru escitarea apetitului și ușurarea flegmei.

Intreco toate apele minerale în casuri de catar al gâtului, a organelor de respirație, plămâni, stomac intestine, rinichi, beșică.

DEPOU principal pentru Ungaria:

BRÁZAY KÁLMÁN,
Bpest, József-körút 37.
Telephon Nr. 59—64

Regele borvizului sărat.

Se capătă în toate farmaciile Drogueria și prăvăliile de delicatose.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, flu'id

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cărciumarilor, și alte scopuri industriale.

Cel mai spornic acid carbonic natural!

Estras din Analiza institutului Capitalei Budapest pentru probarea chemicaliilor și alimentelor Nr. 465 din anul 1907. Miresul și gustul: Normal: conținutul de acid carbonic: 99-57% Acidul carbonic analizat corespunde perfect cerințelor igienice, și pe temeiul abundenței de acid carbonic a se clasifica ca „foarte bun“.

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Verband in Buziașfü-dő.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDŐ.** — Inter. Telef. 18.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și color.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLOR.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE și DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.